

Vyvozování závěrů

Aby čtenáři pochopili význam textu, musí proniknout k jeho hlubší podstatě a domýšlet si skutečnosti, které v něm nejsou výslovně uvedeny. Zdatní čtenáři vyvozují tento druh závěrů automaticky. Propojují informace obsažené v textu a chápou jejich vzájemnou souvislost, i když není v textu přímo vyjádřena.

U tohoto postupu již čtenář překračuje úroveň věty nebo slovního spojení a pracuje s několika větami, s odstavcem nebo i s celým textem (v případě, že je nutné propojit celkový význam textu s významem jeho části).

Příklady činností, které lze charakterizovat jako vyvozování závěrů:

- *pochopení příčinné souvislosti mezi dvěma událostmi,*
- *vyvození hlavní myšlenky na základě řady tvrzení,*
- *určení osoby nebo věci, které v textu zastupuje zájmeno,*
- *nalezení zobecněných vyjádření v textu,*
- *popsání vztahu mezi dvěma postavami.*

Ukázka otázky zaměřené na vyvozování závěrů:

Proč si na začátku povídky Tom myslel, že je Jakub jeho nepřítel?

.....

Popis: V této otázce by měl žák z textu pochopit souvislosti mezi jednotlivými událostmi a vyvodit alespoň jeden z možných důvodů chlapcových pocitů.

Interpretace

Při interpretaci se čtenáři snaží o přesnější nebo komplexnější porozumění textu jeho propojením s vlastními zkušenostmi. Vytvářejí souvislosti, které nejenže nejsou zcela zjevné, ale navíc připouštějí výklad závislý na zkušenostech a názorech daného čtenáře. Proto se interpretace textu může mezi jednotlivými čtenáři na základě jejich vědomostí a zkušeností lišit.

Příklady činností, které lze charakterizovat jako interpretaci:

- *rozpoznání celkového poselství nebo hlavního tématu textu,*
- *posouzení jiných možností chování postavy v dané situaci,*
- *porovnání různých informací v textu,*
- *odvození nálady a atmosféry příběhu,*
- *uplatnění informací z textu v běžném životě.*

Ukázka otázky zaměřené na interpretaci:

Na základě toho, co sis přečetl/a, vysvětli, proč Tomův tatínek ve skutečnosti upekl koláč pro nepřítel.

.....

Popis: Žák by měl porozumět textu, propojit přečtené informace a výstižně vysvětlit tatínkův záměr.